

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 350—  
pol leta . . . " 180—  
četrt leta . . . " 90—  
za mesec . . . " 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—  
pol leta . . . " 240—  
četrt leta . . . " 120—  
za mesec . . . " 40—

# JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.  
polletno . . . 4 dolara  
četrtletno . . . 2 dolara

Ljubljana knjižnica

Paradni franko

Ljubljana.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1.  
Telefon št. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu  
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.  
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na oob.  
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —  
Rokopisi se ne vračajo.

## Vojvoda Mišić umrl.

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Po dolgi bolezni je umrl danes zjutraj med 4. in 5. uro načelnik generalnega štaba vojvoda Živojin Mišić.

Dasiravno so zdravniki opustili upanje, da bi mogel ozdraviti, je nastopila njegova smrt vendar ne pričakovano in je splošno presenetila. Dosegel je starost 66 let.

Pokopali ga bodo na državne stroške in z najvišjimi vojaškimi častmi. Pogreb se vrši v soboto dopoldne ob 10. uri.

Vojvoda Živojin Mišić je bil sin priporne srbske rodbine. Rodil se je 7. januarja 1855 v Struganiku pri Valjevu. Po absolviranju šestega gimnazijskega razreda je obiskoval nižji in višji oddelek vojaške akademije in je postal 1. decembra 1876. l. podporočnik. Prešel je celo šestvredni častniški karjere, ki jo je začel 1. 1912, ko je stopil kot polkovnik v pokoj.

Ni mu bilo usojeno počivati. Še istega leta je bil ob izbruhu balkanske vojne zopet poklican v službovanje. Deloval je ves čas kot pomočnik vrhovnega poveljnika vojvode Putnika. Po slavni bitki pri Kumanovem je bil imenovan za generala.

Tudi v svetovno vojno je stopil kot namestnik vojvode Putnika.

## D'Annunzio v Benetkah.

Curia, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Danes je D'Annunzio došel v Benetke. O njegovem prihodu niso bili obveščeni niti njegovi najboljši prijatelji. Dosedaj je odklonil vsak razgovor.

Pri odhodu z Reke mu je reško prebivalstvo prišlo še velike ovacije. D'Annunzio je še pred odhodom obiskal za-

katerega je izbruh vojne presenetil v Avstriji, pa so ga avstrijske oblasti dalje časa zadrževale. General Mišić je zato vodil prve vojne priprave, po Putnikovem povratku pa je postal njegova desna roka. Jeseni 1914. po prvem umiku srbske vojske iz Beograda in severozapadne Srbije, je prevzel Mišić poveljstvo prve armije, ki si je pod njegovim vodstvom priborila glavno zaslugo za silajno protiofenzivo. V edinstvenih dneh je pregnala iz Srbije vse oddelke nekdanj tako zmage zavestnega Potioreka.

Prvo armijo je vodil Mišić tudi preko albanske Kalvarije, kjer si je tudi sam nakopal težko bolezen. Zato je zaprosil 1. 1915, ko je prišel v Skader, za dopust in se šel zdraviti v Italijo in Francijo. Avgusta 1916 se je vrnil v službo in prevzel zopet poveljstvo nad prvo armado, ki se je bojevala pri Bitolju. Prideljena mu je bila tudi cela francoska divizija.

Meseca junija 1. 1918 je postal naslednik vojvode Putnika v načelništvu štaba vrhovne komande. V to dobo pada njegovo najslajnejše delo; izdelal je načrt za solunsko ofenzivo in ga predložil zavezniškemu vodstvu v Parizu, ki ga je odobrilo. Uspeh je znan; Mišićovo zenijsko delo je končno zloznilo odprno silo centralnih držav in jim zadelo smrten udarec.

časnega predsednika reške vlade, kjer so ga sprejeli mestni svet in zastopniki narodnega sveta. Predsednik narodnega sveta se je D'Annunzio v imenu mesta zahvalil za obrambo Italijanstva Reke. D'Annunzio je odgovoril, da bo tudi v bodoče vedno pripravljen, braniti Reko pred vsakim sovražnikom.

## Boj za poslovnik.

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o izpremembi poslovnika in o položaju v Južni Srbiji. Izgleda, da ostane vlada na stališču, da se ne izpremeni poslovnik, kar se tiče pri-sege in kvoruma.

LDU Beograd, 20. jan. V parlamentarnih krogih se govori, da bo Pašić koncem tega tedna še enkrat poizkusil pogajanja z zemljoradniki in muslimani radi vstopa v vlado. Iz diskusij v odseku za izpremembo poslovnika se vidi, da se bodo glede vprašanja edinstvene države strnili radikalci, demokrati,

zemljoradniki, socialisti in eventualno muslimani. Tako bi bila predlagana ustava sprejeta z 264 glasovi, dočim bi bilo 180 (računa se pri tem tudi 58 komunistov) onih, ki zahtevajo avtonomno in federativno uređitev.

LDU Beograd, 20. jan. Na snočnji seji radikalnega kluba so govorili o izpremembi poslovnika. Po dolgi debati so sklenili, da se pustijo g. Pašiću proste roke glede vprašanja pri-sege, glasovanja ustave, dve tretjinske in enostavne večine in o pravici vlaganja interpelacij, da reši to, kakor bo smatral za najugodnejše.

## BRIAND IN PAŠIĆ.

LDU Beograd, 20. jan. Predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje posle Nikola Pašić, je poslal novoizvoljenemu ministrskemu predsedniku in ministru za zunanje posle francoske republike Briandu, nastopno brzojavko: Spominjajoč se iz hvalnosti na vse, kar ste storili za naš narod v težkih urah v njegovi zgodovini, si štejem v čast, da Vam morem o priliki Vašega imenovanja za predsednika vlade najsrčneje čestitati. Pašić.

Briand je poslal ministrskemu predsedniku Pašiću s svoje strani tole brzojavko: Smatram za svojo dolžnost, da Vam v trenutku, ko prevzamam upravo francoske republike, izrazim svojo željo, da obnovim svoje vezi z vrlim državljanom in odličnim patriotom, ki nikoli niti v času najtežjih preizkušenj ni izgubil vere v svojo zemljo in kateri je ramo ob ramo s francoskim narodom deloval za zmago in odrešenje. Prepričan sem, da bo pristržno sodelovanje ravno toliko koristilo v miru in za razvoj odnošajev, ki obstojajo med obema zemljama, kakor le to koristilo, da se je dosegel mir. Briand.

## DRŽAVNA PODPORA ZA RODBINI MIŠIĆEVO IN STOJANOVIĆEVO.

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Ministrski svet je na današnji seji razpravljali o predlogu, da se določi državna podpora rodbinama vojvode Mišića in Koste Stojanovića, ki sta oba umrli brez premoženja in brez sredstev. Predlog je bil v principu sprejet.

## RED ČASTNE LEGIJE ZA MESTO BEOGRAD.

LDU Beograd, 20. jan. Tu se pričakuje prihod generala Francheta D'Esperey, ki bo mestu Beogradu izročil red častne legije. Sestavljen je poseben odbor za prireditve svečanosti. Program je že sestavljen.

## PREHRANA ZASEDENIH KRAJEV

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Ministrstvo za prehrano in obnovno zemlje je votiralo za cenisho aprovizacijo zasadenih krajev v Dalmaciji in Istri šest milijonov K.

## ZOPER PROTIDRŽAVNO AGITACIJO.

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) V notranjem ministrstvu je bila včeraj konferenca, na kateri so razpravljali o odredbah zoper protidržavno propagando.

## RADIĆ PRIDE V BEOGRAD.

LDU Beograd, 20. jan. „Pravda“ poroča, da bo po njenih informacijah Radić s svojimi poslanci v ponedeljek prišel v Beograd. Isti list poroča, da bo Jugoslovanski klub prisegel.

## PAŠIĆ POTUJE V RIM?

Bazel, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Kakor javlja švicarska brzojavna agentura, odpotuje ministrski predsednik Pašić koncem tega meseca v Rim, da razpravlja z italijansko vlado o gospodarskih vprašanjih in o izvršitvi rapalske pogodbe.

## NARODNE GARDE SE RAZPUSTE.

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Poslanec Koroškega kluba dr. Šimrak je naslovil pred nekoliko dni notranjemu ministru pismo vprašanje, kjer naglašja, da vrše narodne garde, ki so bile ustanovljene v obrambo pred protidržavnimi elementi, v posameznih krajih nasilja. Notranji minister je odgovoril posl. dr. Šimraku, da bo izdal naredbo, da se razpuste te garde. Vsi primeri se bodo preiskali, krivci pa kaznovani.

## NASA ZASTOPNIKA PRI LIKVIDACIJI A.O. BANKE.

LDU Beograd, 20. jan. Za naša delegata pri likvidaciji Avstro-ogrsko banke sta določena dr. Milan Teodorović, načelnik trgovskega ministrstva in dr. Ploj, ki je radi tega vprašanja pred kratkim dal časa bival v Beogradu.

## REVIZIJA CARINSKIH TARIFOV.

Beograd, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Minister za trgovino je sklical za 3. februar gospodarski svet, na katerega so povabljeni delegati vseh gospodarskih krogov. Glavni predmet konference je razprava o reviziji carinskih tarifov.

## OGROMNO TIHOTAPSTVO BANKOVCEV V DALMACIJI.

LDU Split, 20. jan. Kakor poroča „Život“, so odkrili poslednje dni velika tihotapstva neizgospodanih avstrijskih bankovcev v okupirano ozemlje. Bankovci se tihotapajo v časopisnih ovitkih, sodih za zelje in na stotine drugih načinov. Tihotapstvo omogoča slaba kontrola italijanskih okupacijskih oblasti. List opozarja italijanske oblasti, naj v lastnem interesu uvedejo strožjo kontrolo.

## FRANCOSKO ODLIKOVANJE DR. VESNIĆA.

LDU Beograd, 19. jan. Predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih poslov francoske republike je dne 17. t. m. brzojavil francoskemu poslaniku v Beogradu De Fontenay nastopno: Prosim, naznanite g. dr. Vesniću, da je odlikovan z velikim križem legije francoske republike, ki si šteje v čast, da s tem prizna njegove zasluge. Uverite ga, da bo ostal francoskemu narodu vedno v dobrem spominu in sporočite mu, da ostane najino pristržno prijateljstvo in da ostane naša pristržna prijateljstva še nadalje neizpremenjena. Briand, Dr. Vesnić je poslal predsedniku Briandu nastopno brzojavko: Francoski poslanik mi je naznanil vsa Vaša ljubezniva brzojavka. Globoko me je presenetila čast, katero mi je izkazala vlada francoske republike, da mi pokaže, da zna uvaževati trud, ki sem ga imel v prošlosti. Tudi v bodoče mislim v svetlo vse svoje moči zblizanju naših dveh narodov, in doseči iskreno prijateljstvo v vseh položajih. Posebno sem srečen, da prejemam izraz prijateljstva iz rok osebe, ki ni nikoli izgubila vere v dobro zvezdo moje domovine v težkih časih njenega obstoja. S pristržnim pozdravom, Vesnić.

## PARIŠKA KONFERENCA.

Pariz, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Lloyd George in lord Curzon dopeta v nedeljo v Pariz. Konferenca zaveznikov se prične v ponedeljek.

## SFORZA GRE V PARIZ.

LDU Rim, 20. jan. Zunanji minister grof Sforza odpotuje v soboto v Pariz.

## † Vojvoda Mišić.

Nekrolog ni lahak. Pisati osmrtnico človeku, ki mu gledamo še delo njegovo in se gibljemo v njem, skoro ni posel za živo pero.

Vojvoda Mišić je umrl Naslednik velikega vojskovodje Putnika odstopa svoje mesto kdove komu, Znamci se bodo učili v šolskih knjigah o človeku kot o našem velikem vojaku, ki je izpolnjeval svojo dolžnost v najvišji meri.

Mi smo generacija, ki tega nikakor ne moremo do dna razumeti kar se godi okrog nas in v čemur živimo. Najboljši naš ljudje, Slovenci in Hrvatje, so stali pri Rudniku na srbskih krvavih hribih nasproti bratom, ki jih je vodil naš vojskovodja Mišić. Malokdo je vedel takrat med njimi za njegovo ime, malokdo pa je bil takrat med tistimi, ki bi bil le za hrb z navdušenjem in srcem na fronti proti bratom.

Danes se spominjamo tistih grenkih občutkov, kakor da so bili včeraj. Kako smo želeli takrat, da bi prodrl in zmagal „sovražnik“. Glasna beseda ni bila dovoljena nikomur. Čustvo pa je bilo v vseh nas isto. Zmaga, zmaga, svobodnim bratom! In te svobodne brate je vodil vojvoda Mišić.

Ne bomo naštevali odlikovanj človeka, ne bomo pripovedovali o zaupanju, ki so ga imeli vanj na svojo superiornost tako po-

nosni Francozi, ki so mu dali pod vrhovno poveljstvo svojo armado na Balkanu — vse to nad grobom človeka ni potrebno.

Bil je popoln mož. Vršil je svoje poslanstvo, ki mu ga je namenila Usoda, z vso doslednostjo. Veliko je njegovega dela v temeljih naše države. Vse spoštovanje velikemu možu; druge besede so ob tej smrti nepotrebne.

Vojvoda Mišić je bil zibalo življenja. In na življenje mislimo ob njegovi krsti. Putnik, Mišić in kdo bo tretji? Kajti tretja etapa našega osvobodjenja nas še čaka. Strti se Turki, Strti je oblast dvoglavega orla. Kdo ve, kako se bomo še reševali poslednjih verig, ki so nam jih navrgle mirovne pogodbe? Če bomo imeli na mestu človeka, kot je bil Mišić, smemo gledati z globoko vero v svojo bodočnost.

Ne govorimo s tem o novih vojnah. Ne želimo jih. Toda želimo pa na vso moč človeka, da se nam jih bati ne bi bilo treba. V mednarodnem razmerju zaleže človek Mišićeva kova že s tem, da sosedje o njem vedo, toliko, kot kakaj najboljših diplomatov.

Največjo čast izkazujemo pokojnemu vojvodi Mišiću s tem, da verujemo v to, da nam je vzgoji svojega nastopnika.

## BOLEZEN LJENINA.

Berlin, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Po poročilih iz Londona javlja „Morning Post“ iz Revala: Tinkajski ruski sovjetski krogi priznavajo, da je Ljennin obel „vsled prenapornega dela“. Zdravniki so mu svetovali popoln mir. Moskovska „Pravda“ javlja, da je vsled bolezni Ljennina zadnji seji ljudskih komisarjev predsednik Trocki. Po helsingforskih listih je Ljennin sklenil, oditi v svrhu zdravljenja na Finsko k nekemu finskemu komunističnemu voditelju, s katerim sta tudi osebna prijatelja.

## DUNAJSKI VERIŽNIKI V STRAHU

Dunaj, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Čeprav so se za danes napovedane demonstracije proti verižnikom in tihotapcem odpovedale, je prebivalstvo današnji dan vendarle pričakovalo v nekakem razburjenju, ki pa je bilo docela neupravičeno. Po ulicah je bilo opaziti vsakdanje življenje. Več verižnikov, zlasti galških židov, je iz strahu, da se bo nekaj zgodilo, pobegnilo z Dunaja. Kavarne v okolici borze, kjer se shajajo verižniki, so bile skoraj popolnoma prazne.

## PROGRAM BRIANDOVE VLADE.

LDU Pariz, 20. jan. Vlada izjavi kabinetu Briandovega bo poudarjala njegovo namero, opirati se na široko republikansko večino, ki je zvesta ustavi in ki hoče pridobiti veljavo zakonom za posveto želo. Vlada bo povabila parlament, naj se pridruži vladi in naj napram delavskim slojem vodi politiko in zaupanja in skupnega delovanja v rodu la po zakonih. O finančnem položaju bo vlada izjavila, da sodaj misli zlasti na problem obnove. Vlada si bo stavila nalogo, pospešiti izvršitev mirovne pogodbe brez nasilnih odredov, ako hoče Nemčija izpolniti svoje obveznosti.

## BRIAND ZA POLITIKO SPRAVLJIVOSTI?

Berlin, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Iz Pariza javljajo, da bo Briand izpremenil smernice dosedanje politike v zmislu splošne sprave Evrope, miru in obnove.

## ANTANTINA POMOČ AVSTRIJI.

Dunaj, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Reuterjev urad naznanja, da bi angleška vlada pozdravila načrt sir Williama Goodeja za saniranje Avstrije, ako bi se Francija strinjala s tem načrtom ali ako bi stavila druge tozadevne predloge. Obenem se izrecno izjavlja, da stoji angleška vlada na stališču, da mora priti pomoč Avstriji od privatne strani, ker angleška vlada ne more prevzeti te naloge.

## SESTANEK ITALIJANSKEGA SENATA.

Trst, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Iz Rima poročajo: Rimski senat je sklican na 24. januarja popoldne.

## SKLICANJE ITALIJANSKE ZBORNICE.

LDU Rim, 20. jan. Zbornica je sklicana za 26. januarja.

## VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V RUSIJI.

Moskva, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Po železniški nesreči pri Lugi, pri kateri se je užgal tovor bencina, je zgorelo 68 oseb.

## TRGOVINSKA POGODBA MED ŠVICO IN MADŽARSKO.

Budimpešta, 20. jan. (Izvirno poročilo.) Švicarska in madžarska vlada sta ratificirali kompenzacijsko trgovsko pogodbo, ki ostane v veljavi do 31. marca 1921. Po tej pogodbi bo Švica uvozila na Madžarsko 30 vagonov kondenziranega mleka, 50 vagonov amoniakove sode, Madžarska pa bo izvozila v Švico 200 vagonov koruze, 200 vagonov ovs, 10.000 hl vian in veliko množico električnih žarnic v vrednosti 209 tisoč frankov. Razen tega bo Švica 20 odstotkov pohištva, ki ga potrebuje, naročila na Madžarskem.

## BORZNA IN TRŽNA POČOČILA.

20. januarja.

Valute in devize.

Zagreb: Berlin 236—245, Italija 520—522, London 550—555, New York 147.50—148.50, Pariz 930—938, Praga 168—190, Švica 2325—2375, Dunaj 20—20.25, Valute. Dolarji 146—147, avstrijske krone 20—22, carski rublji 65—68, francoski franki 880—910, napoleonidori 433—435, nemške marke 220—225, romunski lei 190—206, italijanska lire 510—515, češkoslovaške krone 168.  
Beograd dolarji 36—36.50, franc. franki 225—226, lire 130—135, lei 49—49.50, lev 41—42, marka 54—54.50, avstrijske krone 5.20—5.50, napoleonidori 120—121.  
Dunaj: dinarji 1988—2003, dolarji 767—771, fran. franki 4940—4980, švic. franki 12.050—12.100, lire 2690—2710, češke krone 973—979, madž. krone 132.50—134.50, nemške marke 1241—1247, poljske marke 86.75—88.75, lunt 2900—2920.  
Praga: dinarji 204, marka 123.75, švic. franki 1223.50, francoski franki 494, lire 270, lunt 297.50, dolarji 79, avstrijske krone 9.65.  
Curia: Berlin 10.55, New York 639, London 24.12, Pariz 41.60, Milan 22.75, Praga 8.40, Budimpešta 1.10, Zagreb 4, Varšava 0.65, Dunaj 1.25, avstrijske krone 0.90.

Efekt.

Zagreb: Jadranska 1750—1800, Jugoslovanska 592—595, Ljubljanska 910—920, Prastodona 2250—2300, Rileška nučka 593 507.

## Neodrešenci in volitve.

Prejeli smo od primorskega beguna:

„Jutro“ je pred kratkim poročalo, da se bodo v zasedenem ozemlju kmalu vršile volitve v rimski parlament. Tistemu članku je „Jutro“ obesilo tudi nekaj naukov glede politike zastopnikov neodrešenega naroda v rimski zbornici Nas Primorice je zaključek omenjenega članka radi stvarne gorostasnosti in radi patetične nervoznosti skrajno ogorčil. Narodni voditelji v neodrešeni domovini se bodo znali pač sami najbolje odločiti za politiko in taktiko v rimskem parlamentu. Glede tega vprašanja ne potrebujemo prav nobenih nasvetov, najmanj pa takih ki ga uče, naj se zadovolji z materialno, kulturno ter tudi nacionalno obrambo. Na več torej naj ne misli! Tako bi pač smel govoriti minister, ki mora računati na občutljivost sosednje države, ne pa list, ki smatra, da je vzel jugoslovansko idejo v zakup. Zdi se, da končuje za „Jutro“ jugoslovanska ideja v političnem oziru pri „Rauberkomandii“. Z narodom, ki biva onkraj, pa naj se zgodi, kar hoče! Kaj pa, ko bi ta narod imel drugačne nazore o načinu, kako mu je braniti življenske interese ter bi si postavil višje končne cilje nego so cilji, ki mu jih postavlja „Jutro“? Je-li to moralna podpora, ki jo nudi neodrešencem „Jutro“ v imenu svobodne domovine? Zažgal so nam „Narodne dome“, a do danes se ni v svobodni domovini nabralo niti vinarja podpora za nove stavbe. Prišla je rapalska pogodba in niti ena občina na Slovenskem ni zagnala s protestom proti krivici. Pač pa prihaja „Jutro“ s pomprosmarskimi nasveti sedaj, ko ima nastopiti neodrešeni narod zadnjo hojo na — Kalvarijo! Zato kličemo: ako nam nečete pomagati, ne dajajte vsaj Italijanom v roke orožja, češ, saj se je narod v osvobodni domovini definitivno odrekel neodrešenim bratom! To smemo zahtevati če že ne v imenu stvari vsaj v imenu politične taktike. Na koncu bodi „Jutro“ na njegov nasvet, naj se neodrešenci pri volitvah afirmirajo kot Jugoslovenci in ne kot Slovenci, Hrvati, Srbi, Gorčani in Istrani, povedano, da je ta nasvet zakasnel, ker tak sklep so neodrešeni bratje storili že leta 1918. —

## Pred važnimi nalogami.

Praga, 14. jan. 1921.

Iskal sem, kako bi označil trenutni politični položaj, oziroma položaj v parlamentu. Najboljše je, da ga označim v soglasju s tukajšnjim tiskom, ki pravi, da stoji parlament pred važnimi nalogami.

V poslanski zbornici vlada po novem letu dosedaj nekaka tišina. Je čisto živahno življenje tu, toda iavadnega ropota ni. Vse gre lepo mirno izpod rok, dasiravno se obravnavajo pomembne predloge.

Predvsem je zbornica zelo pije-  
teto posvetila spomin francoskega zgodovinarja Denisa, o čigar pomenu za českoslovaško samostojnost je podal predsednik Tomašek krasno sliko.

Včeraj je začela zbornica obravnavati dodatni proračun. Kakor je bilo pričakovati, da bo debata živa in predvsem politična, se je tudi uresničilo. Gladina prvih zasedanj je izginila. Na govorniško tribuno je stopil sam komunistični „poprej“ D. Šmeral. Prvič odkar je v izvoljenem parlamentu in govori

obrambni govor ponesrečene komunistične rkeite iz decembra meseca.

Dr. Šmeral zna govoriti. Če bi se ne bil v bivši Avstriji tako črno-rumeno nabarval, bi mu človek veroval, da govori iz prepričanja. Tako mu pa ne veruje nihče drug kot njegovi pristaši.

Jedro njegovega govora je bila trditev, da komunisti niso proti českoslovaški državi in da tudi ničesar proti njej nameravali niso. Trditve komunističnih voditeljev to po njegovem mnenju po nedolžnem zaprtih.

Socijalni demokrati so mu krepko odgovarjali, dočim so se nemški komunisti zanj zavzemali, istotako kot nemški nacionalci.

Proces s komunisti bo velikanski proces. Da bi se pospešil je vlada uknila porote, češ, da se skrajša preiskovalni zapor in da se odtegne komuniste ljudskim sodnikom, katerim bi se naposled mogli očitati že kakšni razredni predsodki.

S tem vladnim ukrepom se pa menda nobena stranka v parlamentu ne strinja, ker se vidi v njem ravnanje proti ustavi. Utegne se zgoditi, da bo morala vlada porote vzpostaviti.

Poleg dodatnega proračuna bo morala zbornica kmalu rešiti predloge o stanovanjski reformi, razlastitvi habsburških posestev, o davku od obrata in osnove o zavodnih svetih in socializaciji rudnikov. —

Dr. P-n.

## Socijalistični kongres v Livornu.

V Livornu se vrši te dni velik kongres italijanskih socialistov. Kongres je nekako nadaljevanje lanskega socialističnega zborovanja v Bologni, na katerem se je z velikim trudom začel razpravljati o ohraniti edinstvo italijanske socialistične stranke. Toda kljub previdni taktiki voditeljev se edinstvo v vrstah socialistične Italije ni vzdržalo. Tako je danes italijanska socialistična stranka razcepljena na tri struke. Stari socialni demokrati stojo na čelu Turatti. Ta struka kooperira od slučala do slučala tudi z meščanskimi strankami. Druga struka je Serratičeva struka in nosi ime unitarcev. Serratičeva struka si je prizadevala, da ohrani socialiste v enotni fronti, kar se li je pri zadnjih volitvah tudi posrečilo. Unitarci se nagibajo h komunističnemu programu vendar pa se doslej niso hoteli brezpogovorno ukloniti diktatu iz Moskve. Tretje, radikalnejše krilo italijanskih socialistov predstavlja Bombacci. On je zastopnik struke takozvanih čistih komunistov, ki zavračajo vsak kompromis in zahtevajo, da se italijanska socialistična stranka podvrže iz Moskve

diktiranim 21. točkam brez pridržka in da se izključijo iz stranke vse osebe, ki bi katerikoli od teh točk nasprotovale.

Kongres v Livornu se torej vrši v znamenju čistitve italijanskih socialističnih vrst. Radikalni elementi, ki se strinjajo s III. internacionalo, ali pa ki se ji vsaj približujejo, so na kongresu v veliki večini. Vsled tega je med italijanskimi socialisti prišlo do razkola. Nestorji socialno - demokratične Italije ki delujejo v reformističnem smislu. Turatti, Treves, Medigliani, Trampolini itd., ter zastavljajo načelo, da bi revolucija bila Italiji samo v škodo, bodo na tem kongresu gotovo prisiljeni, da položijo orožje in bodo morali prepustiti vodstvo stranke mlajšim elementom, ki hočejo nadaljevati socialistično delo v Italiji v smeri skrajne levice.

Na popoldanski selisocialističnega kongresa je Boraiga hvalil organizacije sovietov. ki kljub tehničnim poročkom ne bo izšla. Izdatelji „Avantiia“. Ferrati je obsopal postopanje ekstremistov ter stališče moskovske vlade, ki nastopa proti socializmom Francije in Anglije popolnoma drugače kot proti socialistom Italije. Zavzemal se je za enotnost strank.

Na popoldanski seli socialističnega kongresa je Turatti obrazložil svoja načela ki so naperjena proti nasilju in diktaturi. Govorniku so pridelili navdušeno ovacijo. Ko je govorilo še nekaj govornikov, je italij. vodstva stranke Gennari poročal o delovanju vodstva in izjavil, da bo vodstvo stranke poznalo svojo dolžnost, ako kongres ne bi v celoti sprejel moskovskih nogojev. Kakor poročajo listi, se bo vršilo glasovanje jutri.

## Ameriški socialist o boljševizmu.

Pariz, 19. jan.

Amerikanski socialist Schwartz, ki so za socialiste njegove domovine odposlali v Moskvo, da se udeleži kongresa III. internacionala, izjavlja v nekem intervjuu ki ga je dal zastopniku „Matina“ v Londonu, da je odnatoval v trdni veri, da je sovetško gospodarstvo sposobno osvoboditi delavstvo. Iz Rusije pa se je vrnil kot hud nasprotnik boljševizma. Na Ruskem ni svobode tiska in mišljenja pa tudi ne verske svobode. Javna zbiranja so prenehanja, kakor tudi skupščine. Sodišča delujejo za zatrti mi vrati in brez braniteljev. Povsod vlada strašna beda in po državi so se razpasle bolezni. Schwartz je izjavil, da bo razvil živahno pronajzando v svrhu, da se vsem onim odpru oči ki še verujejo v dobroto boljševiškega gospodarstva.

## Razna poročila.

Občinske volitve v Beogradu. Vprašanje o naknadnih volitvah v beograjski občini je končno definitivno rešeno. Minister za notranje stvari je odredil večeraj občinskemu sodišču, naj razpiše volitve najkasneje tekom 20 dni. Radi tega je napovedana za petek seja občinskega odbora, na kateri se bo končno sklepalo o razpisu volitev. Bržkone se bodo volitve vršile 5. februarja.

Državni izdatki za cerkvene potrebe V ministru za vero se izdeluje proračun za leto 1921/22. Dosedanji proračun je znašal 6,972.429 dinarjev tar obsega tudi oseb-

ne izdatke za duhovništvo in uradništvo katoliške, pravoslavne in drugih konfesij v naši državi. Novi proračun se bo znatno povečal.

Za sodelovanje uradništva pri reviziji imenovanj. Osrednja zveza državnih uradnikov in uslužbenecv je vladni predložila predstavko, da v sestavi ministerialne komisije kakor tudi v sestavi interministerialne komisije vstopi predsednik zveze kot delegat zveze.

Italija in Českoslovaška. Kakor javlja „Berliner Tagblatt“ iz Kodanija, je imel do-

pisatelj lista „Politiken“ razgovor z grofom Sforzo. Ko ga je povprašal o njegovem mnenju glede male entente, je izjavil Sforza, da se odnosi Italije s českoslovaško naravnost slajati. Mi imamo s českoslovaško ta skupni interes, da obe državi zahtevata, da bi se Avstro - ogrska vzpostavila več kot cesarstvo, Italija prijateljsko opazuje razvoj male entente, ker je ravno ona čista moč, ki bo zagotovila izvršitev trianonske mirovne pogodbe.

Odpust italijanske vojske. Pričetkom meseca februarja se odpusti letnik 1899 mornarice, koncem februarja pa letnik 1899 vojske.

Pretep med laškimi socialisti. Na kongresu italijanskih socialistov v Livornu se je vnel v torek hud prepri med čistimi komunisti in drugimi skupinami. Baldesi od delavske zveze je dolž čistih komuniste, da so strabopetli. To je izzvalo burne prizore. Na popoldanski seli se je sprejel sklep na korist madžarskim komunistom; zahtevalo se je, naj jih madžarska vlada izroči. Vaciroa je hudo grajal one, ki pridigajo nasilje. Dogodki v Bologni so pokazali, da so državni organi jako trdni in da se nasilstva socialistov zvrčajo na stranke. Te izjave

so povzročile velik nemir; Vaciroa je moral prekiniti svoj govor. Nasprotniki so se psovali in so šli celo s pestmi drug na drugega. Bombacci je potegnil revolver in ga nameril na Vaciroa, Nokateri udeležniki kongresa so skočili k njemu in ga porinili iz dvorane. Bombacci je potiskoval iznova priti na tribuno, pa ni mogel. Vrišč in hrup je trajal še dolgo; naposled je mogel Vaciroa nadaljevati svoj govor.

Anglija proti obsodbi boljševiških ljudskih komisarjev na Madžarskem. Angleška vlada je intervenirala pri madžarski vladi, naj pomilosti na smrt obsojene madžarske ljudske komisarje. Izjavila je, da bi izvršitev smrtnih obsodb smatrala kot kruto dejanje madžarske vlade. Kakor se govori v poučenih budimpeštanskih krogih, bodo obsojeni ljudski komisarji takoj pomiloščeni, čim se končajo pogajanja z rusko sovetško vlado.

Ultimat zveze narodov generalu Želigovskemu. Kakor poročajo iz Vilne, je polkovnik Charding v imenu kontrolne komisije zveze narodov izročil generalu Želigovskemu noto, kjer ga pozivlje, naj se s svojimi četami takoj umakne iz Vilne.

## Gospodarstvo.

### VPRASANJE SOCIALIZACIJE PREMAGOVNIKOV.

V Nemčiji je na dnevnem redu vprašanje socializacije premogovnikov. V to svrhu se ima že obstoječi državni premogovni svet. ki doslej še ni prišel do pravega ugovla, preustroiti tako, da postane resnica odločilna instanca za celotno gospodarjenje s premogom. V tej instanci naj bi imeli poleg delavcev in nameščencev tudi konzumenti in splošno več besede, nego so to imeli doslej.

Kar se tiče vprašanja socializacije, tako piše „Frankfurter Zeitung“, vidi velik poraz v tem, ako se misli, da gre v bistvu le za vprašanje delavstva. Seveda je tudi to vprašanje važno, ali tedno vprašanja je drugo. Namen socializacije je odstranitev privatnega monopolu, ki obdajčuje industrijo in konzume na korist državne blaginje, temveč da se obogati malo število zasebnih lastnikov premogokopov. Če bi pri današnjih političnih razmerah ne bilo mogoče doseči naravnost socializacije premogokopov, bi se dalo doseči vsaj znižanje cen potom udeležbe splošnosti pri premogokopnih podjetjih. To bi bilo mogoče, ako bi se koncentriralo nakupovanje in razpečevanje premoga na ta način, da se ne bi prevzemal premog od posameznih premogokopov na enotnih najvišjih cenah, temveč vsakega premogokopa posebej po cenah, ki bi bile v razmerju z lastnimi stroški vsakega posameznega premogokopa. Na ta način se cena ne bi ravnala po stroških naidražje produkcije, temveč bi se iz raznih višjih in nižjih cen izračunala primerna srednja cena. S tem bi imela vse industrije in vsi konzumenti enake pravične cene in s tako socializacijo premoga bi se doseglo isto kar se doseže s poddržavljenjem železnice.

Potrebe naših konzumentov. Interesi naše industrije ter vsled prevladajočih cen premoga nezmožno podražje železniškega prometa inno zahtevajo, da se tudi naša državna uprava začne resno pečati z gornjimi problemi socializacije premogokopov.

Jugoslovanski trg za kožo in volno. Ker ni statistike, se niso znane zaloge kož in volne v naši državi. Naredba, s katero se zabranjuje svobodni promet teh proizvodov v Jugoslaviji, je sicer že razveljavljena, a njene posledice še niso odstranjene. Cena oprave volne je 16 dinarjev za kg. Lističe kožne volne 120 dinarjev. Cene pa niso stalne.

Izvoz našega mesa. Največ mesa se izvažja iz naše države v Avstrijo. Dasiravno znaša carina za kg mesa 15 K, t. j. 150.000 K za vagon, je vendar naše meso v Avstriji in Italiji ceneje kot domače. Vsled tega lahko upamo na uspešen izvoz, ako bomo imeli velik preostanek živine.

Za povzdigo našega ribolova na morju. Na predlog mornariške uprave v Bakru bo ministruvstvo za trgovino in industrijo pričelo delati velike priprave za to, da se povzdigne ribolov na morju. Tozadnje navedbe so že izdelane.

Za poddržavljenje južne železnice. Dolžna prog Južne železnice v naši državi znaša 580 km. Družba Južne železnice je imela v l. 1919, zgubo 232.831.719 kron. Sedaj se vodi med našo državo in družbo pogajanja za poddržavljenje onih prog, ki se nahajajo na našem teritoriju.

Železniški material za Srbijo. Neka banka v Nišu je poslala na Dunaj svoje zastopnike, da nakupijo kam železniški material, ki ga rabi banka za neko svoje podjetje. Banka rabi okoli 12 km tratišče za

ozkotirno železnico, 15—20 odpetih vagonov in dve tovarni lokomotivi.

Povišanje poštini pristojbin v Avstriji. Avstrijski uradni list objavlja naredbo prometnega ministruvstva z dne 17. t. m. o novih poštini pristojbinah in izpremembe poštnege reda. Pristojbina pisma do 20 gramov znaša v lokalnem prometu 1.50 K, sicer pa 2 K. Za nadaljnjih 20 gramov ali pričetoga dela 20 gramov se zviša pristojbina neglede na daljavo za 50 vln. Nadalje vsebuje naredba nove pristojbine za pakete, povzetja, časopise pošiljke itd. Nove pristojbine stopijo v veljavo 1. februarja.

Svetovni trg gumi. Točna statistika o produkciji in porabi gumi v l. 1920 še ni objavljena. Vendar se je že ugotovilo, da je bila produkcija gumi v lanskem letu mnogo večja, nego poraba. Radi prevelikih zalog in premalega povpraševanja so padle cene za 63%. Mnogo tvornic je sklenilo, da bo letos produkcijo zmanjšalo.

Bruselska konferenca strokovnjakov se je odgodila, dokler ne konča konferenca vrhovnega sveta, ki je določena na 24. januarja.

Delavska kriza v Ameriki. Glasom poročila našega konzulata v Čikagi je nastala za delavstvo v Združenih državah ameriških težka doba, ki migne izzvati hude boje za obstanek delavskih mas. Dosedaj je naraslo število brezposelnih na približno 3.000.000. V Čikagi je okoli 100.000, v Detroitu okoli 80.000, v New Yorku preko 120.000, v Filadelfiji okoli 200.000 delavcev, ki so brez dela in žive v največji bedi in pomanjkanju. Bati se je, da zavzame brezposelnost v Ameriki še večji obseg, ker bodo morale tovarne vsled strajka konzumentov in vsled neugodnih izvoznih razmer (nižja valuta drugih držav) obrate le še bolj skrajšati.

Nemška trgovina z Rusijo. V Berlinu se je ustanovil trust za trgovino z Rusijo. Trust, ki ima 50 milijonov mark glavnice, bo plačal izvoznikarjem blago, Rusija pa bo v neki nevtralni deželi depozirala za jamstvo 50 milijonov rubljev v zlata.

Cene premoga se znižajo, toda ne pri nas, kjer pridolujemo največ premoga, temveč v Italiji, ki urvača naš premog. V prvi vrsti se znižajo cene premoga, ki se odstopi javni obrat, in sicer nemškemu premogu od 550 na 480 litr, premogu za plavže in plinarne od 530 na 460 litr.

Izvoz produktov iz Bolgarke. V zadnji polovici lanskega leta se je izvozilo 7231 ton srovega duhana za 385 milijonov levov; rezanega duhana 151 ton za 11 milijonov levov in cigaret 26 ton za 6 milijonov levov. Znatno je tudi izvoz surovih kož, ki znaša 1897 ton za 112 milijonov levov in znane kave 29.616 ton za 94 milijonov levov.

Obilje premoga v Angliji. Vsled obilja premoga so lastniki škotskih premogokopov sklenili, da se ne bodo več vezali na cene, določene za izvozni premog.

Holandski kapital za Poljsko. Neka holandska finančna družba ima načrt udeležiti se s kapitalom pri poljskih sladkorih tvornicah ter podjetjih za pridobivanje nafte. Ustanovila bo tudi v zvezi s poznarjske komercialne banko poljsko banko. Najprej hočejo pokupiti vse rafinerije bencina v Oa liciji za 20 milijonov holandskih goldinarjev.

Kriza v produkciiji olja v Bolgaru. Kakor poročajo bolgarski listi, je nastala v industriji olja velika kriza. Trgovci so namreč nakupili ogromne zaloge semea solnčnice za produkcijo olja, ki dalečo nadkriljuje domače potrebe. V inozemstvu pa ni nikakega zanimanja za to blago.

Zetov v Avstraliji. Po uradni avstralski statistiki se cen žetev pšenice na 55 milijonov 320 tisoč bušlov.

Gospodarski položaj Japonske. Če ne bombaža, srebra in riža noprostane padajo. Sladkorna trgovina se nahaja v stagnaciji. Tržišče svile je slabo.

## Besede in resnica.

Za časa svetovne vojne so razni neneklicani modriani radi razpravljali o tem, kako bo vojna preobrazila široko ljudske mase. Po političnih dnevnih, po družinskih listih, po revitah, povsod je bilo dovolj takih razmotrivanj in prerokovanj.

Nekateri so videli v vojni lek zoper vse hude na svetu. Skonstruirali so včasih tako primerne zgodbe, ki so se dogajale seve večinoma samo v elavah piscev, in so zatirali v njih da ni boljšega zdravila za človeka, nego je vojna. Tega je minila na fronti nervoznost, drugi se je odvadil piančevanju, tretji je iz napolidhota postal med tresenjem granat skoro ženji. Četrta se je spet kar čez noč nenopisno moralno dvignil; iz orešutnika je postal Alotizil, iz tatu in razbojnika ljudomil altruist itd. Bili so celo med politiki fantasti, ki so zahtevali za vsakega bojevnika, ki je res okusil fronto, — volilno pravico brez oziroma na njegovo starost in druge okoliščine, ki eventualno pridejo pri tem v poštev. Posebno razni nemški listi niso mogli dovolj pre-

hvaliti blazodebnega voliva, ki ga bo raiširala vojna po vesoljnem svetu.

No, daries je tega veličastva konec, zato tudi lahko mirno pogledamo, v koliko je beseda meso postala.

Glede nervoznosti mislim, da je vsaka beseda odveč. Tisti, ki je odhatal nervozen v boj, se je nervozen vrnil, ako ni poginil v strelskem jarku. V zaledju pa se je vsled večnega pričakovanja, upanja, dvomov strahu, obupovanja in nairazločnejšega pomanjkanja nervoznost razpasla kakor kuža. Enako pričajo gostilne, ki so kljub visokim cenam vina vedno polne, da piančkov vojna ni prelevila v abstinenta, ampak v piance. Celo hudo je pa z ženialnostjo; kajti tenčki so prišli tepci iz vojne! No, seve — prublenosti in prosvitlenosti posameznika človek ne sme soditi po frazah, ki švigajo pod okriljem vinskih duhov preko gostilniških miz. Treba je iti ž njim v tišino med štiri stene, kjer se počuti varnega in skritega pred svetom. Tam te namreč prav pogostoma konec vse prosvitlenosti. Na omenim tu samo en slučaj, ki se mi zdi v gotovem oziru značilen za razmere na vojni.

Ko sem bil že po vojni zaposten pri neki cenzuri, sem naletel na takole modrost:

Veriga sreče.

— Prepisui te vrstice tokom devetih dni po devetkrat in jih pošiljal devetim osebam, ki jim želiš dobro. To verigo sreče je započel nek angleški častnik in gorje tistemu, ki bi jo pretrgal.

Včasih mi je prišlo na dan po sto in več takih duhovitosti v roke. Pisali in pošiljali so jih ljudje raznih stanov in strank v prav leni bratski slogi. Tako je vojna naspešila prosvitlenosti!

Tudi glede morale je s prerokovanjem šlo narobe. Vojne je konec, toda vsa nairazločnejša sodišča imajo toliko nosla, da ga komaj značujele. Sin ubije mater ker mu je prestana, študent zastrni študenta, da bi ga osmukal za par kron; ta krađe tu, onj tam — in Babilon je tak, da mu ni mogoče priti v okom.

Kaj neki zdi počno modriani? Če se ne motim pripravljalo zarod, ki bo v prihodnji vojni počel isto kakor oni v minuli.

## Dnevne vesti.

Za vpokojence južno železnice, Pri dvadseh letih po pogajanjih koncem m. m. med zastopniki društva vpokojencev in med ravnateljstvom juž. žel. se je na odločno posredovanje poverjenika Ad. Ribnikarja in načelnika Milana Jakliča doseglo, da je ravnatelj Bračič podpisal sledečo izjavo: O, ravnatelj Bračič izjavi v imenu juž. žel. da se boje vpokojencem in provizijonistom izplačala dragijska doklada v višini dragijske doklade vpokojencem drž. žel. od 1. januarja 1921 dalje najpozneje do 1. februarja 1921, za leto 1920 pa enkratni prispevek v znesku 1000 K za upravičence ter za vsakega rodbinskega člana do 16. leta kakor tudi za ženo po 200 K. Nabavni prispevek morajo biti izplačani do 15. jan. 1921. Vprašanje glede drž. prispevkov k dragijskim dokladom ostane še odprto. — Ker je 15. januar že minul, a največji reveži med vpokojenci še vedno niso ničesar dobili, je ravnateljstvo pomirilo prizadete, da se takoj razpošljejo vprašalne pole, ki jih naj vsak vpokojenec čimprej prinese izpolnjene, pri kateri priliki se mu takoj izplača nabavni prispevek. — V poslaničnem ravnateljstvu pogrešamo izjavo, kaj bo z dragijskimi dokladi, ki zapadejo 1. februarja. Z usodo vpokojencev se bomo še bavili.

— Postanek vlakov v Planici. Osebnih vlakov v ožrta iz Trbiča imajo od 21. t. m. dalje v Planici zopet redni postanek, ki le bi doslej iz carinskih ozirav zabranjen.

— Proti tihotapcem. V finančnem ministru pripravljajo ostre naredbe proti tihotapcem, proti katerim se nameravajo odrediti kazni do desetih let.

— Zagonetna aretacija. Zadnji nedolgo so v Slov. gradcu aretirali očitnega odvetnika dr. Al. Bratkoviča ter ga izročili okrožnemu sodišču v Celju.

— Seja izvrševalnega odbora SKS se vrši v Celju dne 2. februarja ob 9. dopoldne v Narodnem domu. — Krajevni odbori breškoga, severiškega in kozjanskega okraja imajo prihodnjo nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne sestanek v Brežicah pri Pečniku.

— Za Narodno Galerijo je poslal naš rojak g. Fran Hostnik, ravnatelj pošte v Sopotu na Kitajskem potom uredništva „SL“ 1000 n. a. kron. Ljubljanski kavarnar g. Fran Krapež, lastnik Narodne kavarne v Ljubljani, pa je zase in svojo g. soprogu vplačal po 500 K kot društveni ustanovitelj. Naj bi pozhrtvovali nedoljubni našli obilo naslednikov, da se čimprej dvigne v naš slovenski metropoli pomorna stavba v Naredne Galerije.

— Razpisane službe. Pri mariborski podružnici Dopsnega urada je razpisanih dve uradniški mestu čep v X. drugo v XI. činovnem razredu.

### Ljubljana.

— Nerednost na glavni pošti. Neki ljubljanski naročnik na več listov se pritožuje, da dobiva jako neredno listo, večkrat pa tega ali onega sploh ne dobi. — Tudi v naše uredništvo prihajajo nekateri listi zelo neredno. Često pa se zgodi, da dobimo po celih zavojih, v katerih se nahajajo časopisi naslovljeni na privatne osebe in razna ljubljanska uredništva. Tako torej lahko sklepamo, da pride na tak način čisto tudi na naš naslov naslovljen list na napuščno mesto. Tako se človek ne more nikdar zanesati, da dobi pošto. Da bi pa liste dobivali priporočeno, bi nam pa prišlo vnaprejšnje predrago. Zahtevamo torej, da se poštni nastavitveni, ki imajo s tem opravka, primerno poudči. Če pa niso sposobni, se pa naj odpustijo. Skrajni čas je, da ta nesigurnost na pošti preneha. Sino sicer blizu Albanije, odtja v Albaniji sam pa še vendar ne.

— Velik dobrotnik ljubljanske mesne občine je prišel včeraj od italijanske strani v podobi burje, ki je v nekaterih urah opravila, za kar smo mestni magistrat tedne in tedne zaman prosili. Ceste so že suhe, tudi prehodi so porabni brez nevarnosti. Burja pa je razgnala tudi meglo, da se nam obetajo jasni sončni dnevi.

— Iz Most pri Ljubljani se nem pritožuje, da ima lani vpeljana električna razsvetljava svoje mibe. Nekatero noč sploh odpo drugikat posveti le za kake pol ure — gre spat. Za mastna plačila imajo prebivalci tudi pravico zahtevati red v tem oziru.

— Naši drevovalci. Mlajše kostanjeve nasade po mestu so začeli trebiti in obžarjati, toda stari ostanke še nadalje polivajo, ker je trebitenje nevarno. Nasadi v Luttermanovem drevoredu so že nad 100 let stari, da se vsak čas kateri teh veterani posuši ali ga vlihar zruši. Nadomestilo ga z mladim drevosom, vsled česar trpi enostnost in simetrija parka. Ker bodo v doglednem času vsi ti očaki dozoreli za smrt, bilo bi pač najbolje, da se cel drevored obnovi. Pripravnih sadik gotovo ne manjka v mestnem vrtni, saj ni baš treba, da bi se zopet zasajali ravno kostanji. Nadomestilo jih lahko breski, lipi ali robinije (akacije). S podrtimi starimi kostanji pa bi se ob splošnem pomankanju kuriva pomagalo rešiti slem.

Ženski telovadni krožek Sokola L. priredil v soboto, 22. t. m. v veliki dvorani

hotela „Union“ javni telovadni nastop. Iz sporeda omenjamo le sledeče točke: nastop deklic z loki, rajalne vaje ženskega naraščaja, proste vaje članic, rajalne vaje vaditeljskega zbora članic, proste vaje ženskega naraščaja, vaje vaditeljskega zbora članic s prožno palico in rajalni nastop vseh oddelkov v kolu. — Po telovadbi prosta zabava in ples. Sodeluje popolni salonski orkester Sokola I. Začetek ob pol osmih zvečer. Vstopnina: za nečlane 30 K, za članice v predprodaji iz izkaznico 10 K za osebo; sedež posebej v dvorani 10 K, na balkonu 15 K. Predprodaja vstopnic v trgovini sestre Zande Gorjanc, Mestni trg 3, na dan prireditve pri blagajni. K obilni udeležbi vabi odbor, Zdravol.

— Sokolsko društvo v Siskl vabi na predavanje o „Zgodovini Sokolstva“, ki se vrši v petek 21. t. m. ob pol 20. v I. razredsko ljudske šole v Siskl.

— Politični klub NSS ima danes v petek dne 21. t. m. zvečer točno ob 8. uri redni klubov sestanek s predavanjem in diskusijo v klubovi sobi kavarne Zvezda. — Odbor.

— Požar na Kodoljevem. Včeraj po 7. zvečer se je nenadoma vžgala neka baraka na Kodoljevem. Pred odhodom iz barake je namerel straža zakuriti peč v baraki in odšla. Peč je bila slaba in je ogenj iz peči vžgal leseno poslopje. V baraki je stanovala neka stranka, ki pa je bila ta čas odsotna. Ljubljanska požarna brigada je bila takoj na mestu in je ogenj omejila, da se ni razširil na druge barake.

— Dva žeparja aretirana. Dne 15. t. m. so kriminalni organi na glavnem kolodvoru opazovali nekoga izletnega dečka, ki je poskušal izvršiti žepne tatvine. Ko je vzel zopet neko ženko na piko in v gneči pred gorenjskim vlakom hotel tatvino izvršiti, ga je kriminalni organ prijel. V tem hipu je pristopil neki mladenič ter izjavil, da je deček njegov sopotnik in da potujeta skupno v Zagreb. Za odgovor je kriminalni organ še njega aretirati. Takoj se je ugotovilo, da sta oba nevarna žeparja. Pri njima so našli večje svote denarja in dve denarnici, ki sta bili kratko poprej dvema ženskama ukradeni. Deček, ki je prišel iz Zagreba je tatvine priznal ter izpovedal, da ga je tovariš 24letni čevljar Jos. Setina iz Mokronoga poučil o žepnih tatvilih. Ukradeni denar je moral njemu prinašati, za trud mu je dajal le malenkost. Setino je policija izročila deželnemu sodišču. Dečka pa mestnemu magistratu.

### Maribor.

— Čudna prepoved. Kakor se govori, le višji šolski nadzornik dr. Poljanec prepovedal prof. Ribariču nadaljevanje srbo-hrvaških tedajev, ki jih je imenovan osnovni pred nekoliko meseci, da tudi številnemu uradništvu in drugim priliko, da se prične dr. Poljanec baše skliceval na okolnost, da srbo-hrvaščine. Pri svoji prepovedi se je g. dr. Poljanec skliceval na okolnost, da avstrijska službena pragmatika zabranjuje profesorjem postranske zasluge in da bi se s takimi izvenslužbenimi dohodki vzbujala zavist tovarišev. Ako je vst v tej obliki resnična, moramo najnagornejšie protestirati proti temu puho motiviranemu atentatu na prepotrebne tedaje, ki s pozhrtvovalni in emulativni delom prof. Ribariča izpolnjuje ta občutno vrzel v znanju naših inteligentov. Nasprotno bi bilo pričakovati, da bodo naše šolske oblasti spričo potrebnega znanja srbo-hrvaščine same uvidile, da bi bilo potrebno in koristno, ako nudijo takim tedajem vso podporo in moč, s čim intenzivnejše delo. Radovedni smo, kaj bo reklo ministrstvo za prosveto, ako bi doznalo, da se skuša onemogočiti pouk srbo-hrvaščine na temelju določb bivše avstrijske službene pragmatike. Mišlimo pa, da bo ta javni opomin zadostil in ne bo potrebno apelirati na višje mesto. — Uradnik.

Koroški večer, 22. t. m. ob osmih zvečer se priredi „Koroški večer“ v gornjih prostorih Narodnega doma z deklaracijami, petjem in sviranjem voljske. — Odbor. Ker je čisti dobilek namenjen revnim koroškim dijakom, je pričakovati obilne udeležbe.

Rok za vps v seznam slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijalcev v Mariboru, ki se izda v kratkem v obliki koledarja, konča s 25. t. m. Naj nihče izmed prireditelj ne zamudi prilike, da se vpiše v ta veljavni imenik.

Predaja mestnih poslov. Od torika naprej prevzema puvo imenovan vladni komisar vladni tajnik dr. Poljanec od svojega prednika dr. Leskovarja posle mariborskega vladnega komisarijata.

Morilec Eferl, ki je že nekaj časa vzmiral otrok Sv. Kuzige v Slov. Goricah, se je prostovoljno javil sodišču. V sredo zvečer je nenadoma stopil iz lajtenberskega gozda na cesto pred poljskega čuvaja Antona Korošca, ki se je z ženo vračal proti domu. Dolgemu prigovarjanju Korošca se je Eferl udal ter mu sledil na sodišče.

Detomorilec. Včeraj je bil aretiran v Studenih pri Mariboru brivec Apačnik, ki je imel razmerje z vdovo Kramaršičevo. Ta je pred kratkim porodila dečka. Ker pa ima že odrasle otroke, je hotel Apačnik posledice njenega razmerja odstraniti s tem,

da je polil dečo z bencinom in ga sežgal. Stvari pa so prišle oblasti na sled in Apačnik je bil odveden v zapor. Vseled njegove aretacije in iz strahu pred kaznijo je došla Kramaršičeva napad blaznosti. Ni pa še dogotno, ali je samo simulantinja, ali se ji je res otemnel duh. Stvar se preiskuje.

Aretiran izziavač. Na našo notico z dne 18. t. m. nam piše gostilničar Henigman „pri bolem zalu“, da se napad ni izvršil v ulogovi gostilni, temuč na ulici.

Društvo jugoslovanskih poštinih uslužbencev v Mariboru vabi člane in prijatelje zabave na svoj plesni venček dne 1. februarja ob 20. uri v Oficirskem domu. Vojška godba Prvovrstni šotori. Oblika promenadna.

Železničarsko pevsko društvo „Drava“ v Studenih pri Mariboru ima 28. t. m. ob 8. zvečer v Križevem dvoru svoj redni občni zbor.

Mariborsko društvo jugoslovanskih poštinih uslužbencev priredi 1. februarja veselico v prostorih bivše kazine.

Mariborska splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot ima 30. t. m. svoj občni zbor v prostorih restavracije „Maribor“.

### Celie.

II. obrtniški ples se vrši dne 1. februarja zvečer v vseh gornjih prostorih celjskega Narodnega doma. Kakor je bila lanska prireditev tega plesa lepa, tako tudi letošnja ne bo zaostajala.

### O TEHNIKI V PREVODIH.

V zadnji št. LJ. Zvona se je urednik postavil na junaške noge in zavil leti floret svoje bistroumnosti zoper dikoljo v Plagvinškem otoku. Podtakni mi je pravilo: ne piši umljivo, ampak kolikor mogoče „neumetno“. Blizu bi bil resnici, če bi bil povedal, da skušam posnemati izvirnikovo mnogoličnost. Komu je neznano, da ima francosčina soznanežice za te pojme, slovenščina pa za kakšen drug idejni krog? Oliver Cromwell je uporabljal v svojih govorih do 8000 raznih besed, preprosti kmet si pomaga s par — otinami, ker mnogokrat „onega“ vili. Ali ne se postavimo na stališče „onega“ gavljenja? Res je pisal A. France samo „dragon“, to pa zaradi tega, ker ni drugega izraza v njegovem jeziku. Zato pa je pešter in bogat ondu, kjer ni ne premoremo sinonimov. Jaz sem zastopal zgolj kompenzacijsko tehniko... Malo podrobnosti. Čudežni brod sv. Macia na 4. str. originala dobiš auge de pierre, cuvée de granit, écuelle, mortier de granit — splošno pa Fr. menjava auge (korito) in cuve (kad), ki se vendar ne krijeta! Očividno mu ne gre za dialektopno definicijo... Pred kratkim sem bral Daudetovega „Tartarina na Alpah“, kjer stoji na eni strani za isti pojem: bannière, étendard in oriflamme, dasi se družinski prapor ni mogel meniti nič tebi nič preleviti v konjeniškega in potem v srednjeveško francosko državno zastavo. Na srečo ima slovenski rokopiš za vse troje kar „zastava“: torej mi ne odide pohvala in — kolomonov žegen.

Da ne oskubim originala, sem morda res zapisal kako težjo besedo. Ne pulim se za kajkovskega smoka niti za štajerski bahorin (Pleteršnik ga samo primerja z ruskim „bahor“); omenjam edino to, da se menj znani izrazi nahajajo pri vseh naših pisateljih. Koliko ljudi razume brez stavkovne zveze: štrboncelj, žlomarica, začmočiti itd. v Cankarjevem „Mojem življenju“? ali pa: gajec, drastilji, uvreda, iztočina, nedorast od dresna, skupnica itd. v Šau kresne noči? Pri enih se pravi temu bogatili našo materinščino, dr. Glonar pa naziva to metodo: mazati svoj jezik. Iz navedenih primerov (LJ. Zv. str. 762) se razvidi, da mimozno ekskluzivnega slovenista bodejo zlasti rečenice, ki niso tuje čitateljem onostran Sotle. Jaz se pač doslej še nisem pridružil, kakor neki naš leposlovec, da bom pri vsaki dvomljivi besedi preudaril, ali ni morda hkratu hrvaška. Autor Plagvinškega otoka pogosto rabi neprikrite, neopisane izraze — moj Radamant to dobro ve, saj sem na posodil svoj izvod — vendar pa graja neposredni prevod za fesses (buttocks). Moč, ki ni popolnoma top za finese, je izpreteglezda, da nosita moniha Cornemuse (duda) in Agaric (goban, hrček) smiselni imeni, potem takem jima pač pristaja humoristični pridevok „brumen“. — Ker nimam prostora, končujem z obžalovanjem, da se vsevodnj J. A. G. ni bolj pogledal v lastne prevode iz nemščine in ruščine, ki so žalibog naletehi na tak odgovor pri kritiki.

A. Debeljak,

### ZOB ZA ZOB!

Višje deželno sodišče v Celovcu je na predlog očitnega odvetniške zbornice odstavilo slov. odvetnika v Borovlah dr. Schaubacha čes. da ne uživa zaupanja odvetniškega stanja. Dr. Schaubach je rojen Korošec iz Ziliske doline. Je dovršil odvetniško prakso v Celovcu ter položil odvetniški izpit v Gradcu. — Pogledimo pa, kako nastona naše višje deželno sodišče in odvetniška zbornica z nemškutarskimi odvetniki. V Mariboru nemoteno hujskalo proti slovenskemu življu in državi odvetniki: dr.

Juritsch, dr. Mravlag, dr. Orosel, dr. Kupnik, dr. Mihleisen. To so tisti mežle ki so ob izbruhu vojne ovatali zavedne Slovence ter jih spravljali v ječe. Dr. Mravlag je neopredno pred razsulo na javnem shodu v Sent ilju govoril, da se morajo Slovenci iz Štajerske iztrebiti. Ta mož je optiral za Nemško Avstrijo. Ali ti nemčurški odvetniki uživalo zaupanje odvetniškega stanu s strani slovenskih kolegov? Svoje delo vršilo nemoteno napre, kakor da bi živeli v nemški Avstriji. Nalene pa še pride. V tistem času, ko višje deželno sodišče v Celovcu odstavi koroškega Slovence dr. Schaubacha, pa višje deželno sodišče v Ljubljani imenuje mariborskega odvetnika zagrizenega nemškutarja in dr. Oroslovskega koncipienta dr. Blankeja. Ali je to mogoče, ali je narodni ponos res izumrl v višjih krogih? Odvetniško zbornico in višje dežel. sodišče v Ljubljani, vzraščamo, zakaj ne požene nemškutarske odvetnike tako, kakor so Celovčani pogladi dr. Schaubacha? Zob za zob!

### NESREČA PREDVOJNIH VARČEVALCEV.

Z dežele smo prejeli ta-le dopis: „Hvala leži smo „Jugoslaviji“, ki tako brezobzirno žigosa razne izrastke vojne. Dovolim si vas zato opozoriti na veliko krivico, ki se dela pri izmenjavi tistim, ki so si pred vojno kaj prihranili. Popolnoma pogrešeno je, ker se izmenjava denar po enem ključu, naj ga ima kdo v gotovini ali pa ga je imel naloženega še pred vojno v hranilnici. Navedem le en zgled: Živel je mož skromno ter si prihranil 4000 K. Leta 1913, posodi prijatelju B. teh 4000 K, ki si kupi za ta denar in za svoje prihranke lepo posestvo. Za obrasti dobliva A. od B. letno 400 kg moke, kar je takrat odgovarjalo jedva 200 kronam, torej upravičeno obresti po 5%. Po vojni pa pravi B. upniku: „Prijeteli, 400 kg moke stane 6000 K, torej si mi ti dolžan 2000 K.“ S tem sem hotel dokazati, da so ljudje, ki so imeli prihranke pred vojno, danes ob vse, a dolžniki so še vedno na dobičku, tudi ako bi se izmenjala 1 krona za 4 dinarje in ne nasprotno, ker nepremično premoženje je vsaj štirikrat toliko dinarjev vredno, kot je bilo pred vojno v kronah. Ednaka krivica kot nam se je zgodila tudi Črnogorcem pri izmenjavi perperjev. Jasno je torej, zakaj toliko sicer varčnih mož sili d. nes med komuniste, kižor upajo po izrednih ohih doseči pravico, saj so oropani vse prihrankov. Da bi država vsaj take v resnici dobre državljane upoštevala pri agrarni reformi ter jim podelila kos zemlje, ako jim res ne more povrniti izgubljenih prihrankov!“

### VAŽNO ZA MOISTRE IN POMOČNIKE KOVINSKE OBRTI.

Na prošnjo deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani priredi poverjenišvo za uk in bogočastie na deželni obrtni šoli v Ljubljani v času od 1. aprila do 30. junija leta 1921 strokovni tečaj za železninarje ki bo pristopen moistrom in pomočnikom kovinskih obrtov. Pouk bo tralal vsak dan po 6 ur in bo obsegel poleg strokovnih predmetov tudi računstvo, kalkuciacijo, spise in književnostvo. Najmanjše število udeležencev naj bode 25, največ 40. Stroške tečala to je izdatki za učne honorarje in za najpotrebnejša učila bo prevzela naučna urava. Za vse druge izdatke, kakor na primer za hrano in stanovanje bodo morali obiskovalci tečala skrbeti sami. Moistri in pomočniki kovinskih obrtov, ki bi se radi tečala udeležili, naj briskele svojo udeležbo z natančnim navedenjem in bivališčem do 15. marca t. l. „Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani“. Udeležence se bo uoštevalo brez oziara na to, ali je moister ali pomočnik.

### Sport in turistika.

Tekmo v drsanju. Sportna zveza Ljubljana razpisuje za nedeljo 6. februarja tekmovalno drsanje, dostopno članom vseh jugoslovanskih klubov. Tekme se vrše na Blojskem jezuru. Prijave je nasloviti na Sportno zvezo, Ljubljana, Narodni dom do 2. februarja. V interesu tekmovalcev je, da se prijavijo takoj, da se more poskrbeti za njihovo oskrbo in stan. Natančen razpis in tabelo predpisanih vaj prinese ljubljanski „Sport“ dne 22. t. m. Vse predpisane vaje so lažjega značaja. Tekmujejo lahko že drsači, ki obvladajo loke v osmici naprej, vpljugo, dvojno trojko naprej, trojko in zapljo naprej. Pri damah je potrebno znanje lokov naprej in trojko naprej.

### Gledališče in glasba.

„Mladost“ na Poljskem. Jugoslovanski akad. glasbeni klub „Mladost“ iz Zagreba je priredil koncertno turnejo po kulturnih centrah poljske republike. Po poročilih iz Varšave se je vrši 13. t. m. zvečer v dvorani Filharmonie prvi koncert kluba „Mladost“ pod vodstvom g. Dobroniča. Pevci

so bili od številnega prebivalstva prisrčno aklamirani. 12. t. m. so pevec prisostvovali gledališki predstavi v operi, kjer jim je občinstvo priredilo burne ovacije. Orkester je igral jugoslovanske himne, Poljska mladina priredi na čast jugoslovanskim gostom slavnostni banket. Klub „Mladost“ priredi še koncerte v Poznanju, Gnieznu, Bydgoszezu, Lublinu, Lvovu in Krakovu.

### Znanost in umetnost.

„Ljubljanski Zvon“ št. 12 je izšel. Vzbina: Janko Glaser: Božič. — Ivan Zorec: Francka. — Miran Jarc: Pesem ob čaju. — Pastuškin: Vrni se! — J. A. G.: Iz Cimpermanovega kroga. — Ivan Albrecht: Tomfjevine Tine mlada leta. — Igo Gruden: Pod Sempolajem. — Ivo Sorti: Epilog „Gospe Silvije“. — Alojzij Gradnik: Simona Gregorčiču. — Marija Kmetova: Zamah. — Fr. Vober: Bergsonova teorija smešnega. — Alojzij Gradnik: Zariš in žega. — Dr. Avg. Zigon: Korytkova pogodba z Blaznikom iz leta 1838. — Pastuškin: Romar. — Književna poročila. — Kronika. — Nove knjige.

## Pokrajina.

Tržič. Splošna org. voj. invalidov v Tržiču priredi 22. t. m. veselico v prostorih predilnice.

Iz Ptulja nam pišejo: „Z veseljem smo pozdravili v „Ptuljskem listu“ članek „Svoji k svojim“, ker le z bojkotom nemčurških trgovin bomo ozdravili ptuljske nemčurje rovaranja proti naši državi. Želoti bi le bilo, da pri tem dajo dober zgled v prvi vrsti slovenski zavodi, toda „Dijaški dom“, državna hiralnica in nekatere narodne družine še vedno kupujejo skoraj izključno v trgovinah, kakršne so: Schwab, Sellin, schleg, Schoschertsch, Slawitsch itd. „Ptuljski list“ pa prostino, naj prinese še več podobnih člankov ter brezobzirno objavi vse, kar bi utegnilo škodovati narodni stvari v našem obmejnem mestu.“

Hoče pri Mariboru. Tukaj je umrl v soboto, dne 15. jrosinca t. l. nad 80 let star g. Simon Šunko. Pokopnik je bil pred letom 1870, učitelj pri Sv. Jakobu v Slov. gor. in v Hočah. Po nveljavljenju novega šolskega zakona je zapustil učiteljsko službo ter se bogato oženil. Obdržal je samo še orglarsko službo pri nadžupniški cerkvi v Hočah, katero je opravljal vneto in vestno do leta 1916. Bil je udeležen in obče spoštovan mož ter od leta 1870. do 1894. skoraj nepretrgano načelnik krajnega šolskega sveta, krajni šolski ogleda in cerkveni ključar. Vseled svoje prevelike dobrotljivosti in zaupljivosti je izgubil voljo dol svojega premoženja ter živel zadnja leta skoro poazbljen in zapuščen. Umrl je v pomankanju. Njegovega dostojnega pogreba so se udeležili skoraj vsi Hočani. Naj počiva v miru!

Apac pri Radgoni. Bivši poverjenik dr. Verstovšek opisuje svoje plodonosno delovanje ter pavi, da je ustanovil v Apaški kotlini a slovenske šole, med temi 2 v Apacah samih. Žalibog pa se na obah štirazrednicah počuje še vedno le nemško. Poučnje še vedno nemško učitelstvo, ki dobiva svojo plačo iz — Nemške Avstrije! Zato učitelstvo zanikljivo govori, da se ne more brigati za ukaze jugoslovanskih šolskih oblasti. V Apac je prišel a novim letom neki koroški učitelj, ki pa tudi poučuje le nemško, ker nima drugih ukazov. Tudi o drugih slovenskih šolah v naši kotlini nam ni ničesar znanega. Na Koroškem so odpravili vse slovenske šole in izgnali vse slovenske učitelje, tu pri nas pa trplimo in podpiramo od Nemške Avstrije nastavljen in plačano učitelstvo, ki ruje in hujša proti naši vladi in državi ter govori ljudstvu, da pride Apaška kotlina še gotovo pod Avstrijo, ker le zaradi tega si ne imamo ustanovit slovenskih šol. Od novega poverjenika pričakujemo, da ne bo izdaljal le visokodonečih poročil, temuč bo odločno nastopil, da postanejo naše šole res slovenske.

## Drobiž.

• Pokvarjena mladina v sovjetski Rusiji. Kakor poročajo boljševiški „izvostja“, je prišlo tekom lanskega leta vkljub strogim naredbam boljševiške vlade preko 700 otrok radi tatvine, nepošteno kupčije in drugih gošulj na zatožno klop. To so otroci, ki žive le na ulici. Število takih otrok cenijo v Moskvi na tisoče. Njih dnevnai zaslužek znaša — če so dovolj pretkani — 3 do 10 tisoč rubljev.

• Carigradske javne hiše. Znano je, da je bil Carigrad glavno tržišče trgovcev a ženskami. Bilo je treba dosti trnda evropskih držav, da se je ta barbarska navada odpravila. S trgovino z živim mesom so se bavili posebni agentje, ki so bili silno brezobzirni in brezcenitni ter so s svojimi žrtvami prav brutalno postopali. Ni še dolgo, ko so potovali taki agentje po Avstriji, Rusiji, Bolgariji, Srbiji in Nemčiji ter skušali izbrane žrtve preseliniti s tem, da so jim obljubljali krasne službe kakor n. pr. služba guvernanta, služkinj v bogatih hišah itd. Če ni šlo drugače, so jim obljubili tudi zakon, a prišedši v Carigrad so jih oddali v zloglasne hiše, od koder uboge žrtve niso več moge.

M. Zévaco:

**Kraljev vitez.**Zgodovinski roman  
(Dalle.)

»Bežati!« je zamrmrala Marion. »Zapustiti Pariz, ko sem ga hotel osvojit!«

»Eh, corbacque, sai to bo zgoli vojna zvišča madame! Leško se vrne, kadar se razprši nevihta. — Bodite hrabri, Marion, in zdržite zaradi sebe same. In še nekaj prosim: pošlite mi Cozolina, ki sem ga pustil pri vas.«

»Zbogom tedaj!« je šepnila Marion trepetaje. Ali vas še vidim kdaj?«

Kdo ve? Bežita, bežita neutegoma! V tem hipu zbira Richelieu svoje ljudi.«

Iz nočne teme se je ozrla Marion v Capestanga z dolgim, globokim pogledom in zamrmrala sama pri sebi:

»Zbogom, ljubezen... ti moja orva, edina!«

In zdalci ga je ovila z rokami, potegnila ga k sebi ter obvisela na njegovih ustnicah v sladkem in bolnem poljubu. Nato je planila v hišo, pustivši viteza vsega omamljenega na cesti.

Capestang je stopil na drugo stran ulice in se skril v temi. Deset minut na to je zavedal med vrati Cozolina ter ga poklical. Ko je začel oroda ponovno pripovedovati o svojem strašnem boju s kočijažem, mu je ukazal naj molči, in to s tako mrkljim glasom, da je vrli oproda ves žalosten pobesil glavo.

Tisti hip so se odprla dvorišna vozna vrata. Pojavila se je kočija,

zaprežena s parom čilih konj. V luči plamenice, ki jo je držal vratar, je videl Capestang kakor v sanjah Marion Delorme in Cing-Marsa, stisnena drug k drugemu. Voz je zdrdel in izginil. Capestangu se je izvil dolg, težoben vzdih.

»Ah.« je zamrmral sam pri sebi. »markiz se pelje s svojo ljubo! Na bosta srečna oha! Toda kdo da srečo meni? Kdo mi prinese izbranko srca? ... Gizele! Kie si, Gizele! — Kie boš enkrat, in kie bum faz!«

Nervozno se je zasmejal.

»Nikar, bahač! Ne sanjai o vnučini kralja Karla IX., ki ni rojena za take, kakor si ti... Stoniva, prijatelji Cozolin, podvizaiva se!«

»Kam gospod vitez?«

»Sreče iskat!«

## LII.

Hiša na Meniavskem mostu.

Drugi dan po tistem večeru, ko je prišla Leonora vprašat Lorenza za svet, je stonikal pritlikavec po svoji štacuni. Vrata na most so bila odprta. Zdalpazdal je vstopil kunc, možki ali ženska pokrižal se, ozrl se nezaupno, zahteval kako zelišče, vrzel denar na mizo ter izginil urnih nog.

Trgovina z zelišči je bila Lorenzu dostojno proclie, ki je krilo in ščitilo njegovo strašno kupčito s strupi. Pritlikavec je stregel vsem kupcem z enako hrebriznostjo in dodal blagu navadno tudi še dober nauk.

Ko je baš prodajal mladenci prašek, da bi sanjal po njem o ljubljani devojki, se je začulo z mostu kričanje. Hinec nato je planila v štacuno babnica debelušta mam-

ka s nezavirni lici, ter vsa prestrašena poprosila Lorenza:

»Ah, dobri gospod, izgubljena sem, ako mi ne daste kakega leka: nora ženska se me je doteknila, ko je šla mimo mene!«

»Nora ženska!« je vzklil zeliščar, odpiraje predal. »Joi doma-zaj!«

»Da, da! Oh, sladki Jezus, usnili se me! Tamle na mostu se je doteknila moje desne roke: vsak ve, da pomeni to raka. Če ne še kaj lušseg! Rešite me, dobri Lorenzo!«

»Pomirite se, gospa. Kako vam je krstno ime?«

»Jehana! Mari ne poznate izkuharice Jehane v Kalandrski ulici?«

Lorenzo je nobskal v predalu med sporiševimi listi, na katerih so bila napisana z rdečilom vsa koledarska imena.

»Evo.« je dejal. »vzemite ta list; utrgal sem ga v času, ko se nahajala sonce v znamenju leva, in vaše ime je napisano nani z vranjo krvjo. — Dokler ga boste nosili pri sebi, se vas ne prime nikak hudoben čar. Kot sosedji ga vam pustim za tri livre.«

Babnica je spoštljivo vzela list, potisnila ga med svoje nožmerne prsi, plačala z veseljem in šla, baš, ko je postalo vpitje glasnejše.

»Glejte norico!« se je ozrla na pragu. »Tukaj je. A zdal se je ne bojim nič več!«

Pritlikavec je stopil med vrata. Žena v čudni, dasi bogati obleki, z belimi lasmi razpletanimi po plečih, v obraz pa še mlada in čudovito lepa se je bližala s sklenjenimi rokami in nabešenimi očmi. Njena prikazen je bila vzlic očividni blaznosti polna dostojanstva. Bogve, ali je sploh videla naglavce, ki so jo preganjali v gosti

trumi? Gotovo ne, ker je stonala venomer tako svečano, ne oziraje se na desno ne na levo z bridkim smehliajem okrog prekrasnih ust. Lorenzo ji je trepetaje gledal naproti.

Čim bliže je prihajala, tem globlje se je umikal v notranost prodajalne. Šele ko je bila mimo vrat, se je vzravnil in zastokal ves bled:

»Vojvodinja Angoulémska! Moja zla vest gre nimo!«

Naglo je zamrl štacuno ter se napolil oddaleč za norico. Odkod je prihajala? Kam je šla? Zavila je na desno, po nabrežjih Sekvane, kjer so bili tačas pristani za selje, drva pševico in drugo blago. Zdalpazdal se je prekrizala praznoverna ženska, ko je šla mimo nje. Druge so se skrivaj dotikale njene obleke, zakaj vraža, ki jo upala od takšnega dotika sreče, ni imela nič manj privržencev nego vera pobožne Jehane. Nihče se ni menil za to, kam stona uboga žena: vsak je vedel, da imajo norci nevidnega vodnika, ki govori ž njeni in oni z njim. Še toba dečkov se je nazadnje razkropila.

Violetta je krenila v Progarsko ulico ter stonila v gostilno pri »Zlati rački«. Lorenzo je počakal par minut, nato na je vstopil za njo. Izba je bila prazna, samo gospa Leonarda je pomivala kozarce.

»Česa išče čarovnik pri meni?« je pomislila z nemalno skrbjo. Lorenzo je položil predno zlatnik.

**Mali oglasi.****Proda se:**

ČISTO NOV PULT

Iz trdega lesa 4 m dolg se proda. Naslov v upravnistvu »Jugoslavije«. 121

**KRAVA S TELETOM**

se proda. Povpraša se Zg. Siska 7. 111

**PRILožNOST: NAKUP**

za skrajno nizko ceno. Zacinjene cevi, komolci iz litega železa, Zlebovi, Fitngove, oblike iz kovanege železa različnih dimenzij, Flanschen-ove vodne sesalke 50, 80 in 100 mm, kakor tudi instalacijski material, kleparsko in instalacijsko orodje v malih kvantitetah eventualno se tudi odda onega generalnega prodajalca. Dopisi se prosijo na Ed. Svoboda, Maribor, Trubarjeva ulica 4. 87

**PLUGI VSEH VRST**

dobro kodi se dobijo iz tvornice, obstoječe že čez 30 let pri Andrej Maigai, Trbovlje II. 93

**RAZNO POHISTVO**

in šper spalna soba, jedilna soba, salonska garnitura, zofa, otomana, podobce, svetilke itd se proda na Glincih št. 37 ob Tržaški cesti. 94

**Službe:****HLAPEC**

pošten, aznesljiv se takoj sprejme k večjemu posvetstvu blizu Ljubljane, ki bi pomagal oskrbovati. Pisemne ponudbe na upravo »Jugoslavije«. 118

**ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA**

sprejemni takoj in pod ugodnimi pogoji. Alois Perc, čevljar v Sp. Rečki pri Laškem št. 126. 119

**DVA USNJARSKA POMOČNIKA**

sprejme takoj Avgust Trpinč ml., usnar v Kamniku. 120

**KOČIJAŽA**

k dvema konjema. Nastop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na Franc Oset, Vransko. 90

Priporoča se slavnemu občinstvu

**IVAN CARMAN**

Izdelovatelj usnjatih dokolenic (gm 8)  
Ljubljana Zg. Siska št. 42.

**Oblastveno konces. informaci. zavod Drag. Beseljak**

v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

**Gadje gnezdo**

je najbolj čvrsto slovensko leposlovno delo iz zadnjih let. Naročite ga lahko za malenkostno svoto 14 kron pri »ZVEZNI TISKARNI« v Ljubljani.

**Knjigovodja-korespondent**

spreten in popolnoma samostojen se sprejme takoj. Plača po dogovoru. — Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosta. — Samci imajo prednost. — Ponudbe in reference na:

Šentjanski premogokop, AND. JAKIČ, Krmelj, Dolenjsko.

**Jedilna soba**

je dobro ohranjena iz oalisandrovega lesa se ugodno proda. Podrobnosti pove Anončni in informaci. zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5.

**Tiskovine vseh vrst**

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

**„Zvezna tiskarna“**

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Naročila sprejema tudi upravnistvo »Jugoslavije« v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 38 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

**„Vera“**

roman O. Waldows

je izšel v knjigi in stane broširan 20 K, vezan 26 K v platno vezan 32 K.

Najlepše in najcenejše darilo za vsako priliko je

**Moj zverinjak**

knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in 4 tem spadajočim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8,

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, i.

**Izredno ugodna prilika**

se nudi velikim eksportnim tvrdkam in inozemskim konzorcijem za nakup naše skupne zaloge v Trstu, sestojee iz:

3-4 vagonov sklenine posode (emajlic, je), 1 vagona lončkov za maxila, 1 vagona medicinskih steklenic, 1 vagona steklenic za ustno vodo in 8 vagonov porcelanaste posode.

Povprečna cena cele zaloge jugosl. K 1,900.000.— Po želji kupca se akceptira tudi avstrijska in čehoslovaška valuta ter se odda tudi na upanje proti bančnemu zavarovanju.

Ponudbe na ravnetelja IGNACIJA SKODA na naslov: Jadranska banka, Ljubljana. — Osební pogovori od 20. do 24. januarja od 9.—10. in 14.—17. ure v hotelu »Union«.

**POZOR!**

Knjigarne in trgovine s papirjem ter g. trgovci!

**Lične žepne koledarje za leto 1921**

v obliki 6×4 cm komad po 2 K 80 v in 12×7 cm komad po 9 K dobavlja vsako množino

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

Poštni predal 74.

(Vedno v zalogi tudi lični notesi, bloki, pisar. knjige blag. dnevnik.)

**Papir in pisalne potreščine.**

Knjigarne in papirnice: Papir vseh vrst, pisalni in risalni, konfekcijski. Vse pisalne in risalne potreščine. Trgovske knjige. Sapirografaparate in valjarje. Trakovi za pisalne stroje. Zadočnica.

Tiskarne in knjigoveznice: Tiskovni in časopisni papir. Siva lepenka. Zica za vezenje knjig. Knjigovesko platno. Marmornati in šegreni papir. Tiskarske barve. Masa za valjarje.

Trgovci in prodajalci: Papirne vrečice. Stročnice za cigarete ter papirski Abadie in Jacobi. Smirgl. stekleni-Crep- svileni- Tafet-papir.

NUDI: za najnižje dnevne cene in točni postrežbi

**JADRAN**

veletrgovina papirja in pisal. materiala

DANE SINGER I DRUG, Zagreb, Frankopanska ul. 8.

Macchiavelli:

**„Vladar“**

Posloven! Abditus

cena broš. . . . . 20 K  
voz. . . . . 25 „

A. S. Puškin:

**„PIKOVA DAMA“**

preložil Dr. VI. Borštnik

cena broš. . . . . 10 K

J. Glaser:

**„Slovenska narodna lirika“**

cena broš. . . . . 25 K  
vez. . . . . 30 „

Dobe se v upravi JUGOSLAVIJE, Ljubljana, Marijin trg 1.

**Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.**

v Ljubljani, Marijin trg št. 8, Wolfova ulica št. 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323 Podružnica v Rurski Soboti in Dolnji Lendavi. Brzjavni naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.

**Sprejema**

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4 1/2 %

zistih brez odbitka. — Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

**Inkaso faktur in trgovske informacije.**

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. Zavod je neposredno pod državnim nadzorom.